
Etelä-Savon psykologiyhdistyksen jäsenlehti 1/2005

Empauttaja

Sisältää kevätkokouksen 2005

Etelä-Savon psykologiyhdistyksen jäsenlehti 1/2005

Sisällys

- Puheenjohtajan tervehdys
- Kevätkokouksen kutsu ja ohjelma
- Ehdotus yhdistyksen toimintakertomukseksi vuodelle 2004
- Kuvia Empauttajaan ja kotisivulle?
- Exneriläisen Ro:n opintopiiristä kiinnostuneita?
- Yhdistyksen tilinpäätös 2004
- Etelä-Savon Vuoden Psykologi 2004 – Liisa Riittinen
- Väkivalta esiin ja aisoihin - väkivaltaisen käyttäytymisen hoidollinen kohtaaminen: Erikoispsykologi Liisa Riittinen, Mikkelin vankila
- Kenestä Etelä-Savon Vuoden Psykologi 2005?
- Autenttinen liike ja luovuus - minun kokemukseni (Heidi Kurki)
- Opintoavustuksien myöntäminen vuonna 2005
- Sääntömääräinen syyskokous 2004 - pöytäkirja
- Johtokunta 2005

Empauttaja on Etelä-Savon psykologiyhdistyksen jäsenlehti

Empauttaja ilmestyy 1 – 2 kertaa vuodessa

Empauttajan ovat johtokunnan ja muun jäsenistön suosiolla avustuksella toimittaneet tiedotusvastaava Anna-Maija Kokko ja Harri Holappa

Empauttajassa jäsenten sana on vapaa - kirjoita asioista, jotka haluat kollegojesi tietoon. Toimita teksti tiedotusvastaavalle.

Painos: 110 kpl

Painopaikka: Oswald Interkopio Oy, Mikkelä

Empauttaja: www.esavo.psyli.fi

Puheenjohtajan palsta

Hei vaan kaikille!

Kevätaurinko lämmittää jo mukavasti pakkasista huolimatta kirjoitellessani tätä juuri hiihtoloman alla.

Tälle vuodelle päädyimme kevätkokouksen yhteydessä pohtimaan työnohjaus ja jatkokoulutuskäytäntöjä niin omalla alueella kuin eurooppalaisessa mittakaavassa. Joillakin meillä asiat sujuvat jo mukavasti, mutta jotkut psykologit joutuvat edelleen taistelemaan oikeudesta yllämainittuihin asioihin. Tieto siitä miten muissa paikoissa asiat järjestyvät ovat hyvää tietoa silloin, kuin joutuu neuvottelemaan työnantajansa kanssa. Tuomo Tikkanen liitosta tulee valottamaan meille eurooppalaisia käytäntöjä. Päivän päätteeksi järjestämme vapaata ohjelmaa.

Koska Mäntyniemi sijaitsee 6 km keskustasta, yhteiskyydit keskustasta onnistunevat molempiin suuntiin, ilmoita ilmoittautumisen yhteydessä. Mäntyniemi on niemen kärjessä oleva mukava paikka, jossa päivällinenkin on ehkä ulkona paistuvaa paellaa ja maasto tarjoaa mahdollisuudet monenlaiseen ohjelmaan, kunhan selviää paljonko lunta on huhtikuussa vai joko maa on näkyvässä.

Rohkeimmat pääsevät uimaan saunasta ja ohjelmaa ja aikataulua sovellamme tilanteen mukaan. Päivän päätteeksi lähdemme teatteriin, joka vuosia on ollut yhdistyksemme jäseniä eniten vetänyt vapaa-ajan tapahtuma. Tervetuloa viihtymään !

Itse elen jo Eurooppalaisissa tunnelmissa, sillä lehden ilmestymisen aikoihin olen itse Skotlannissa tutustumassa heidän tapoihin käyttäen videoneuvottelulaitteita sekä yhteistyökumppanien konsultoinnissa että potilastyössä. Olemme aloitelleet konsultointia videolaitteilla sekä lasten-että nuorisopsykiatrian poliklinikalla ja mukava päästä katsomaan, miten jo pitempään työtä tehneet välineitä käyttävät. Kertoilen mielelläni sitten kokemuksia joko jo koulutuspäivän yhteydessä tai sitten muurinpohjalettuja syödessä.

Aurinkoista pääsiäistä kaikille ja tapaamisiin kevätkokouksessa !

Mirja Kataja, puheenjohtaja

Työnohjaus ja jatkokoulutus osana psykologin ammatillista kehittymistä

Aika:	Perjantai 8.4.2005
Paikka:	Gasthaus Mäntyniemi, Mikkeli
Ohjelma:	Tuomo Tikkanen, Psykologiliitto
11.30 - 12.30	Lounas
12.30 - 14.00	Työnohjaus ja jatkokoulutus psykologin ammattitaidon osana – suomalaisia ja eurooppalaisia käytäntöjä Psykologin pätevyys EU:n alueella ja European Diploma in Psychology
14.00 - 14.30	Kahvi
14.30 - 16.00	Edellinen aihe jatkuu, keskustelua ja kokemusten vaihtoa
Iltaohjelma:	
16.00 - 18.00	Päivällinen ja saunomismahdollisuus sekä ulkoiluohjelmaa sään mukaan
19.00 -	Mikkelin teatteri, Kustaa III Koulutus ruokailuineen ja ohjelmineen on ilmainen Etelä-Savon Psykologiyhdistyksen jäsenille. Ilmoittautumiset 24.3.2005 mennessä osoitteella: heidi.kurki@kymshp.fi tai 044-599 2627 (ilt.) Ilmoita mihin ruokailuihin osallistut ja lähdetkö teatteriin! Yhteiskyydit onnistuvat tarvittaessa. Ilmoita jos tarvitset kyytiä!

Kevätkokouskutsu

Etelä-Savon Psykologiyhdistyksen kevätkokous pidetään lounaan yhteydessä perjantaina 8.4.2005 klo 11.30 - 12.30, Gasthaus Mäntyniemi, Mikkeli.

Esityslista :

I Kokouksen järjestäytyminen

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen puheenjohtajan valinta
3. Kokouksen sihteerin, pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta
4. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
5. Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

II Varsinaiset kokousasiat

6. Toimintakertomuksen hyväksyminen vuodelta 2004
7. Tuloslaskelma ja tase vuodelta 2004
8. Tilintarkastuskertomus vuodelta 2004
9. Vastuuvapauden myöntäminen johtokunnalle
10. Ehdokkaat vuoden 2005 Etelä-Savon vuoden psykologiksi
11. Muut mahdolliset asiat
12. Kokouksen päätös

Kokouksen jälkeen koulutusta ja mahdollisuus keskustella edunvalvontaan liittyvistä asioista liiton puheenjohtaja Tuomo Tikkasen kanssa.

Kokouksen ja koulutuksen päätteeksi vapaa-ajan ohjelma sään mukaan: ruokaa, saunaa, muurinpohjalettuja ja lopuksi Mikkelin teatterissa Kustaa III.

Tervetuloa!

Mirja Kataja
puheenjohtaja

Ajo-ohje: Mikkelin torin laidalta Porrassalmenkatua pohjoiseen 6 km. Tie muuttuu matkalla Ihastjärventieksi.

Ehdotus toimintakertomukseksi vuodelle 2004

I Hallinto

1. Johtokunta:

Mirja Kataja, puheenjohtaja	Henk. koht. varajäsenet:
Juhani Heiska, varapuheenjohtaja	Ritva Salmela
Heidi Rouhiainen/Kurki, sihteeri	Mari Pantzar
Anne Piironen, taloudenhoitaja	Anna-Liisa Koponen
Johanna Hokkanen, tiedotusvastaava	Nina Miettinen
Kirsi Raevaara, jäsensiht., opintovast.	Nina Sund
Anna-Maija Kokko, virkistysvastaava	Tapio Soini

Johtokunta kokoontui vuoden aikana 8 kertaa. Lisäksi pidettiin kevätkokous 2.4.2004 Mikkelissä ja syyskokous 29.10.2004 Savonlinnassa. Yhdistyksen jäsenmäärä vaihteli vuoden aikana 86 - 90 välillä.

2. Edustukset

Psykologiliiton liittovaltuustossa olivat edustajina Mirja Kataja ja Juhani Heiska ja varalla Heidi Kurki, Mari Pantzar, Liisa Riittinen ja Nina Sund.

Psykologiliiton aikuisten mielenterveystyön toimikunnassa toimi Juhani Heiska ja lapsi- ja nuorisopsykologisessa toimikunnassa Mirja Kataja.

3. Tilintarkastajat

Varsinaiset tilintarkastajat olivat Raija Pennanen ja Eija Huurinainen ja varalla Raija Rantalainen ja Tapio Soini.

II Talous

Tulot saatiin jäsenmaksupalautuksina Psykologiliitosta. Yhdistyksen taloudellinen tilanne on vakaa.

III Psykologinen edunvalvonta

Varsinainen taloudellinen, järjestöllinen ja ammatillinen edunvalvonta oli liiton vastuulla. Yhdistys huolehti jäsenrekisteristä ja edustuksesta Psykologiliiton toimielimissä.

IV Koulutus ja virkistys

Kevätkokouksen yhteydessä yhdistys järjesti testikoulutuksen uudesta WAIS III:sta ja tulevasta FAST-testistä. Kouluttajana oli Psykologien kustannuksesta Pekka Heiskari. Osallistujia oli 22.

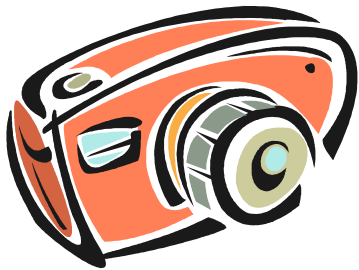
Lisäksi nautittiin päivällisestä, biljardin peluusta ja käytiin teatterissa katsomassa Molli Jori.

Syyskokouksen yhteydessä opiskeltiin autenttista liikettä, kouluttajana psykologi Pekka Kukkonen. Lisäksi nautittiin Savonlinnan Kasinon kylpylästä ja ruoasta. Osallistujia oli 14. Koulutusavustuksia ei anottu vuoden aikana.

V Tiedotus

Yhdistyksen lehti Empauttaja ilmestyi vuoden aikana kaksi kertaa. Keväällä 2003 avattuja yhdistyksen internet sivuja hoiti v. 2004 Harri Holappa.

Kuvia Empauttajaan ja kotisivulle?

Jos olet yhdistyksen tilaisuuksissa yms. mukana digikamera, laita kuvia sähköpostitse harri.holappa@mol.fi.

Hän vastaa yhdistyksen kotisivuista ja yhdessä Anna-Maija Kokon kanssa toimittaa Empauttaja-lehteä.

Kuvat elävöittäisivät sekä kotisivuja että lehteä.

Onko Etelä-Savossa Exneriläisen Ro:n opintopiiristä kiinnostuneita?

Apua koodaukseen ja testin tulkintaan? Tiedon jako ja päivitys tuoreista koulutuksista?

Jos olet asiasta kiinnostunut, ilmoittaudu:

anna-maija.kokko@mikkeli.fi

Jos halukkaita löytyy, Anna-Maija kutsuu opintopiiriin kokoon.

Tilinpäätös 31.12.2004

Tuloslaskelma 1.1.- 31.12.2004

Varsinainen toiminta

Menot (suluissa vuoden 2003 luvut)

Toimintakulut		
Koulutus	210	(520)
Johtokunta	332	
Vuosikokoukset	1153	(1685 johtokunnan ja vuosikokousten kulut)

Virkistys	309	
Tiedotus- ja toimistokulut	247	(518)
Muut kulut	134	
Yhteensä	2385	(2752)

Tulot

Jäsenmaksutulot	2451	(2141)
Korkotulot + edellisen vuoden tilitys	53	(4)
Yhteensä	2504	(2145)

Tilikauden ylijäämä 119 (alijäämä 607)

Tase 31.12.2004 (suluissa vuoden 2003 luvut)

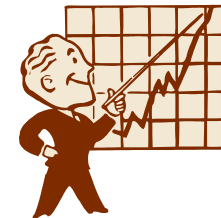
Vastaavaa:

Pankkisaamiset 31.12.04 1451 (1332)

Vastattavaa:

Oma pääoma 1.1.04 1332 (1939)

Tilikauden ylijäämä 119 (alijäämä 607)

Etelä-Savon Vuoden Psykologi 2004 - Liisa Riittinen

Kiitän lämpimästi Etelä-Savon Psykologiyhdistystä saamastani huomionosoituksesta, kun se valitsi minut yhdistyksen vuoden 2004 psykologiksi. On suuri kunnia saada tällainen arvonimi ja vieläpä ensimmäisenä yhdistyksessä.

Olin yllättynyt siitä, että työni suljetussa laitoksessa oli tullut tunnetuksi ja iloinen sen saamasta arvostuksesta, kun sitä osoittivat omat kollegat, juuri ne, jotka parhaiten tuntevat psykologin työn vaatimukset. Se on erityisen kannustavaa.

Valinnan julkistamisen jälkeen sain jälleen yllätyksekseni lukuisia yhteydenottoja, kukkia, kortteja, puheluita, teksti- ja sähköpostiviestejä, kun minua onniteltiin valinnasta. Mikkelin vankilan johto ja henkilökunta ilmaisivat tyytyväisyytensä siitä, että tässä laitoksessa työskentelevä psykologi on saanut tunnustusta. Myös asiakkaani, Mikkelin vankilan vangit, ottivat asian puheeksi arvostusta osoittaen. Olen hyvin kiitollinen ja ilahtunut kaikesta tästä.

Asian saama myönteinen huomio kuvaa sitä, että psykologin työtä pidetään suurella arvolla ja sen saama julkisuus pannaan merkille. Psykologin omilta kollegoiltaan saama tunnustus on myös suuren yleisön arvostama huomionosoitus. Länsi-Savossa julkaistu uutinen oli luettu tarkkaan ja onnitelijat kertoivat artikkelin herättämistä ajatuksista. Kiitosta sai varsinkin sen ennaltaehkäisyn merkitystä korostava painotus.

Psykologin ammattikäytäntö ja sen tieteellinen perusta ovat kehittyneet dynaamisesti. Varhaisemmat sovellutusalat ovat vahvistuneet ja uusia on syntynyt. Kaikilla sovellutusaloilla on kehitetty uusia työmenetelmiä.

On ilo toimia ammatissa, joka on mennyt tällä tavalla eteenpäin, jolla on paljon annettavaa yleiseen hyvinvointiin ja jonka tarpeellisuus yhteiskunnassa yhä selvemmin tiedostetaan. Voimme olla ylpeitä ammatistamme.

Kiittäen Liisa Riittinen

Väkivalta esiin ja aisoihin - väkivaltaisen käyttäytymisen hoidollinen kohtaaminen: Erikoispsykologi Liisa Riittinen, Mikkelin vankila

Väkivaltaisen käyttäytymisen katsottiin aikaisemmin olevan hoidollisten vaikutusmahdollisuuksien ulottumattomissa. Tämä tuntuu oudolta, kun ajattelee, miten paljon psykologian ja muiden käyttäytymistieteiden piirissä on tutkittu aggressiivisuutta ja väkivaltaa sinänsä, taustoja, ilmenemismuotoja, väkivallan tekijöitä ja uhreja. Uusi askel on otettu tässä aiheessa. Kun tutkijat ovat erityisesti parin viimeisen vuosikymmenen aikana kiinnostuneet nimenomaan tunne-elämän ja käyttäytymisen säätelystä, voidaan sanoa syntyneen tutkimussuuntauksen, joka on tehnyt mahdolliseksi kehittää säätelyn ajatukseen perustuvia hoitoja käyttäytymisen hallinnan ongelmiin.

Väkivaltaiseen käyttäytymiseen liitetään paljon myyttisiä käsityksiä ja jopa väkivaltaisen käyttäytymisen ammatillisessa kohtaamisessa on elänyt haitallisia myyttejä. Tällaisia ovat aiemmin kirjallisuudessa usein esitetty ajatus uhrin provosoivasta toiminnasta ja syyllisyydestä. Tämä idea on monilla väkivaltaisesti käyttäytyvillä henkilöillä itsellään eikä sen tahatonkaan vahvistaminen hoidossa ole vaaratonta. Nykyään väkivaltaisesti käyttäytyvän henkilön ajatellaan olevan itse vastuussa käyttäytymisestään. Väkivallan välittömänä syynä pidetään tekijän päätöstä toimia väkivaltaisella tavalla. Kun tämä ajatus ja sen merkitys tiedostettiin yleisemmin, oli mahdollista kehittää menetelmiä, joiden avulla väkivaltaisesti käyttäytyvä henkilö voi oppia säätelemään omia tunteitaan ja toimintaansa.

Erialaisten hoitojen yhdistelmä

Väkivaltaisen käyttäytymisen hoitomenetelmät ovat teoreettiselta taustaltaan kognitiivis-behavioraalisia. Niihin kuuluu paitsi terapioiden, myös toimintaohjelmia, joissa esim. ryhmäistunnoissa opetellaan käyttäytymisen säätelyä, kuten erilaisia vaihtoehtoja väkivaltaiselle käyttäytymiselle tilanteissa, joissa esiintyy henkilökohtaisesti merkityksellisiä laukaisevia tekijöitä. Jos väkivaltaisen käyttäytyminen on vaikeaa ja toistuvaa, tarvitaan monesti useiden hoitojen yhdistelmiä, jotta henkilö saisi riittävän tuen ongelmiansa hallintaan. Koska päihderiippuvuus alentaa merkittävästi väkivaltaisen käyttäytymisen kynnyksiä, vaikkakaan ei ole ensisijainen syy sille, mm. päihdekuntoutus on usein yhtenä osana tällaisen henkilön kuntoutuksessa. Kokonaiskuntoutus kestää siten vuosia.

Hoitomenetelmien kehittämisessä on edelleen haasteita. Väkivaltaisesti käyttäytyvien henkilöiden hoitomotivaatio on tällainen haaste. Kyseessä on ryhmä, joka ei helposti kiinnostu käyttäytymisensä hoidollisesta käsittelystä ja vielä hoitoon tai ohjelmaan lähdettyäänkin keskeyttää helposti eikä kiinnity hoitoon pitkäksi aikaa. On joitakin tutkimustuloksia, joiden mukaan ohjelman keskeyttäminen lisää väkivaltarikoksen uusimisriskiä, joten motivaatiolla on kriittinen merkitys.

Motivaation puute nähdäänkin nykyään kuntoutustarpeena eikä kuntoutuksen esteenä ja motivaation virittämiseen on kiinnitetty huomiota. Joitakin ongelmia on esiintynyt väkivaltaisesti käyttäytyvien henkilöiden kiinnittymisessä varsinkin ryhmämuotoisiin ohjelmiin, jotka kuitenkin olisivat tehokkaita. Tästä asiasta ei tiedetä vielä tarpeeksi hoidollisten interventtioiden kannalta, mutta tämänhetkisen näkemyksen mukaan työskentely onkin suotuisinta aloittaa yksilömuotoisena.

Move!-ohjelma parisuhdeväkivallan puheeksiottoon

On tunnettua, että Suomi on yksi läntisten teollisuusmaiden väkivaltaisimpia maita. Väkivaltarikostilastot kertovat tästä, mutta lisäksi on paljon vakavaa väkivaltaista käyttäytymistä, joka on pitkään pysynyt piilorikollisuutena. Naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisyprojektissa vuosina 1998-2002 pyrittiin perheissä ja parisuhteessa esiintyvää väkivaltaa tekemään näkyväksi ja tunnistettavaksi. Tuossa projektissa syntyi Etelä-Savon seutukunnallinen Move!-hanke, joka nykyään jatkuu Mikkelin vankilan ja Viola ry:n yhteisenä menetelmien kehittämishankkeena. Kriminaalihuoltolaitoksen Mikkelin toimisto ja Naarajärven vankila ovat niinkään olleet mukana. Muodostamme kolmisiin ydintyöryhmän vankilassa työskentelevän Eija Liimatan ja Viola ry:ssä työskentelevän Jarmo Romon kanssa. He ovat molemmat psykoterapeutteja.

Move!-hankkeen tavoitteena on kehittää menetelmiä, joiden avulla voidaan auttaa henkilöä tunnistamaan väkivaltaista käyttäytymistään parisuhteessa, näkemään se käyttäytymisen hallinnan ongelmana (eikä esim. parisuhteen vuorovaikutusongelmana) ja kiinnostumaan mahdollisuuksista opetella parempaa käyttäytymisen hallintaa. Kyseessä on siis motivoiva ohjelma, jonka pohjalta voi lähteä eteenpäin.

Hankkeen pilottikokeilut on tehty pääasiassa vankilassa ja siihen on osallistunut tähän mennessä toistasataa vapaaehtoista vankia. Heistä suurin osa on tullut vankilaan muusta syystä kuin parisuhdeväkivallan takia, mutta huomattavalla osalla on osallistujilta itseltään saatujen tietojen mukaan vakavaa väkivaltaista käyttäytymistä parisuhteessa.

Erilaisia menetelmiä

Move!-menetelmiä on tähän mennessä kehitetty kolme, joita yhteisellä nimellä kutsumme Move! ABC:ksi. Ensimmäinen osa, Move! A, on kolmen haastattelun sarja, jossa terapeutti arvioi yhdessä osallistujan kanssa tämän väkivaltaista käyttäytymistä parisuhteessa, sen merkitystä ja tarvetta jatkaa asian käsittelyä. Yksilö- tai ryhmämuotoinen Move! B on viiden teemaistunnon sarja, jossa terapeuttien muodostama työpari syventää osallistujan näkemystä käyttäytymisestään ja jossa motivointia tehostetaan. Move! C on alustavasti kokeiltu, räätälöity ohjelmakokonaisuus, johon voi kuulua esim. kaksi samanaikaisesti toteutettujen istuntojen sarjaa, joista toisessa keskitytään vain väkivaltaiseen käyttäytymiseen ja toisessa elämän kokonaistavoitteisiin.

Kaikkien osien tuotoksena syntyy suunnitelma osallistujalle sopivista jatkovaihtoehdoista. Työskentelyn tehostamiseksi olemme ryhtyneet kehittämään kuhunkin osaan soveltuvaa seurantaistuntoa (Move! abc). Kutakin ohjelman osaa varten laaditaan käsikirja työntekijän tueksi ja ohjelman laadun varmistamiseksi. Ensimmäinen luonnos on arvioitu Rikosseuraamusvirastossa viime vuonna ja jatkamme kirjoitustyötä muun kehittäelytyön ohella.

Uhrin turvallisuus on keskeisintä

Kaikkein tärkeintä ja ensisijaisinta väkivaltatyössä on varmistaa uhrin turvallisuus. Move!-menetelmää on kokeiltu pääasiassa laitossoloissa. Kriminaalihuoltolaitoksen Mikkelin toimisto on pilotoinut Move! AB -ohjelmaa yhdyskuntapalvelun osana. Tässä kehittäelytyön vaiheessa jouduimme pohtimaan, mitä merkitsee puolisolle, että häntä kohtaan väkivaltaisesti käyttäytynyt kumppani on mukana ohjelmassa. Suunnittelimme osallistujan puolisoa suojelemaan tarkoitettun tukiverkoston, joka on välttämätön avoimissa oloissa toteutetussa hoidossa tai ohjelmassa.

Tukiverkoston tehtävä on reagoida, jos puolison riski joutua uudelleen väkivallan uhriksi nopeasti kasvaa. Niinkään on tärkeää on informoida puolisoa siitä, että pelkästään ohjelmaan osallistuminen ei takaa väkivaltaisen käyttäytymisen loppumista. Tavoitteenamme on löytää myös vankilaan sopiva yhteistyön muoto puolison kanssa.

Move!-työskentelyssä tiedostettiin, että muutkin kuin parisuhteessaan väkivaltaiset henkilöt tarvitsevat apua oman käyttäytymisen arvioinnissa ja hoitoon motivoinnissa. Tähän tarpeeseen vastaamaan kehitettiin Move!-ohjelman sisarohjelmaksi psykologin Väkevä-haastattelusarja (Eväitä väkivaltaisen käyttäytymisen hallintaan), joka on tarkoitettu yleensä väkivaltaisen käyttäytymisen puheeksi ottoon ja hoitoon ohjaukseen.

Haastatteluissa kartoitetaan väkivaltarikoksen uusimisriskiä lisääviä tekijöitä ja tehdään jatkosuunnitelma. Väkevää on kokeiltu nyt yli kymmenellä vangilla, jotka ovat ottaneet aloitteen hyvin vastaan ja antaneet myönteistä palautetta mahdollisuudesta keskustella vaikeasta, mieltä askarruttavasta aiheesta.

Motivointi on hyödyttöä ja turhauttavaa, ellei ole saatavissa sellaisia hoitoja tai ohjelmia, joihin voidaan motivoida. Vankiloissa on mahdollisuus hakeutua puoli vuotta kestäväan OMA-ohjelmaan, joka on tarkoitettu vakavaan, toistuvaan väkivaltaiseen käyttäytymiseen syyllistyneille henkilöille, lyhyelle suuttumuksen hallinnan kurssille (SuHa), joka mm. täydentää muita ohjelmia, yleisemmin uusintarikosriskiä alentavalle Cognitive Skills -kurssille, erilaisiin päihdekuntoutusohjelmiin ja psykoterapiaan.

Valikoima kuulostaa laajalta, mutta käytännössä ohjelmityön ja terapeuttisen työn resurssit ovat niin niukat, että näihin työmuotoihin mukaan toivovia vankeja on enemmän kuin niihin on ollut mahdollista ottaa. Parisuhteessaan väkivaltaisia henkilöitä motivoidaan lisäksi hakeutumaan vapauteen päästyään esim. Ensi- ja turvakotien liiton järjestämien palvelujen, kuten Viola ry:n, piiriin.

Miten voi jaksaa väkivaltatyössä?

Työ, jossa työntekijöiden pääasiallinen toiminta on väkivaltaisen käyttäytymisen käsittelyä, on vaikeaa ja uuvuttavaa. Väkivaltatyön vaikutuksia on kuvattu niin, että "kun me katsomme pimeyteen, pimeys katsoo meitä". Työntekijä altistuu emotionaalisesti ja moraalisesti ristiriitaiselle materiaalille, joka tuottaa epämiellyttäviä elämyksiä ja jonka epänormaali luonne on erittäin kuormittavaa. Työntekijän on kuitenkin kyettävä ammatillisen neutraaliin suhtautumiseen, johon sisältyy mm. väkivaltaa koskevien myyttien tunnistaminen omassa ajattelussa. Sen ohella hänen on säilytettävä tuore asenne epänormaaleihin ilmiöihin. Samanaikaisesti hänen on säilytettävä toimintakykynsä, jotta hän voisi olla todellisella tavalla avuksi ihmiselle, joka kohtaa ylitsepääsemättömiä vaikeuksia oman käyttäytymisensä hallinnassa. Väkivaltaisen käyttäytymisen käsitteleminen sisältää monia, eritasoisia jännitteitä.

Olemme pohtineet, millaisia suojamekanismeja voisimme rakentaa ohjelmiamme sisään, jotta työntekijä voisi käyttää tällaisia menetelmiä turvallisesti. Eri tasoilla vaikuttavat mekanismit ovat tarpeen. Ensimmäinen ehto työskentelylle on se, että työntekijä tuntee olonsa turvallisesti eikä joudu pelkäämään omaa asiakastaan. Toistaiseksi työntekijään kohdistuvaa uhkaa ei ole esiintynyt. Mahdollisuus säädellä työmäärää merkitsee mahdollisuutta säädellä kuormitusta. Ohjelmien

strukturoitu rakenne, jota vielä kehitämme eteenpäin, jäsentää materiaalia sekä työntekijälle että osallistujalle ja tuottaa siten helpommin hallittavan henkisen työympäristön. Työparina työskenteleminen Move! -osan istunnoissa tähtää niinkään siihen, että työntekijä ei joudu yksin ottamaan vastaan vaikeita tunteita herättävää materiaalia. Mahdollisuus käsitellä omaa työtään väkivaltatyöhön erikoistuneessa Move!-työryhmässä ja omassa työnohjauksessa jäsentää koettua ja antaa keinoja työskentelyn jatkamiseen. Näiden asioiden järjestäminen kuuluu menetelmiemme käyttöön oton edellytyksiin.

Move! Myös muihin vankiloihin

Move!-ohjelma on herättänyt laajaa kiinnostusta. Se on yksi niistä tekijöistä, jotka ovat kannustaneet meitä työssämme. Rikosseuraamusviraston suunnitelmiin kuuluu, että ohjelmaa aletaan käyttää myös muissa vankiloissa sekä Kriminaalihuoltolaitoksessa. Tätä varten on jo asetettu tulostavoitteita vuodelle 2005. Hyödyllistä apua ohjelman kehittämisessä olemme saaneet niistä opinnäytetöistä, joita Move!-ohjelmasta on tehty ja tehdään Mikkelin ammattikorkeakoulussa, Diakonia-ammattikorkeakoulussa ja Tampereen yliopistossa.

Tärkeintä uuden työmenetelmän kehittämisessä ja käyttöön otossa on se, mitä asiakkaat siitä saavat. Mukaan kutsumamme vangit ovat olleet kiinnostuneita uudesta menetelmästä ja vain muutama henkilö on kieltäytynyt osallistumasta. Monet ovat arvostaneet harvoin saamaansa mahdollisuutta puhua asiasta, joka on saattanut olla heille kipeimpiä elämässä.

Lisätietoja: liisa.riittinen@om.fi, eija.liimatta@om.fi ja jarmo.romo@viola-vakivallastavapaaksi.fi

Kenestä Etelä-Savon Vuoden Psykologi 2005?

Ehdotuksia Vuoden Psykologiksi 2005 otetaan vastaan. Laita mukaan perustelut ehdotuksellesi. Perusteluna voi olla esimerkiksi pitkä ansioituminen, oman alan tutkimus tai kehittämistyö, uudenlainen psykologian soveltaminen, toiminnan ajankohtaisuus jne. Kaikki ehdotukset huomioidaan.

Vuoden psykologin valitsee yhdistyksen johtokunta jäsenistön tekemien esitysten perusteella. Valinta julkistetaan syyskokouksen yhteydessä. Laita ehdotuksesi esim. sähköpostitse hallituksen jäsenelle. Sähköpostiosoitteet löydät tästä lehdestä ja yhdistyksen kotisivuilta.

Autenttinen liike ja luovuus - minun kokemuksi (Heidi Kurki): Etelä-Savon psykologiyhdistyksen koulutusiltapäivänä 29.10.2004 Savonlinnassa, kouluttajana Pekka Kukkonen

Savonlinnaan kokoontui viime syksynä liikkeestä ja luovuudesta kiinnostuneita psykologeja kuuntelemaan Pekka Kukkonen ajatuksia autenttista liikkeestä. Aihe ei varmaankaan kovin monelle ollut entuudestaan tuttu, joten avoimin mielin oltiin paikalla. Kokeilunhalua myös tarvittiin, sillä iltapäivän aikana saimme kokeilla monenlaisia konkreettisia harjoituksia, jotta saimme kehomme liikkeeseen.

Tulla liikutetuksi

Seuraavassa Pekan kokoamia näkökulmia siitä, mitä autenttinen liike on. Autenttinen Liike on itsestä (sisältöpäin) ohjautuva liikkeen muoto, jossa henkilö voi löytää liikkeen itsessään ja tulla liikutetuksi. Liikkeen on tarkoitus tarjota siltä tiedostamattomaan mieleen sillä tavalla kuin se ilmenee somaattisella tasolla. Periaatteessa tämä on yksinkertainen prosessi, jossa liikkuja liikkuu silmät suljettuna todistajan läsnä ollessa. Liikkuja kääntyy sisään päin, omaan kehoon ja tarkkailee omia sisäisiä aistimuksiaan, impulssejaan, eleitään, muistojaan ja mielikuviaan. Tällöin tiedostamattomalla materiaalilla on mahdollisuus saada symbolinen muoto ja ruumiillistua liikkeen kautta. Kyseessä on hyvin luova tapahtuma.

Autenttista Liikettä käyttävät psykoterapeuttien lisäksi taiteen alalla ja yleensä henkisen kasvun alueella toimivat ihmiset. Autenttinen Liike sinänsä on terapiamenetelmä, ja sen avulla on mahdollista päästä pitemmälle ja varhaisempiin kokemuksiin kuin verbaalisen terapian avulla. Kun liikkujat alkavat suunnata huomiotaan sisäisiin ruumiillisesti koettuihin kokemuksiin, tämä näyttää nostavan materiaalia henkilökohtaisesta alitajunnasta, mukaan lukien esiverbaaliset kokemukset affektiivisesta tai somaattisesta muistista.

Autenttisen liikkeen todistaja

Autenttiseen liikkeeseen kuuluu olennaisena osana todistaminen. Janet Adler, Autenttisen Liikkeen yksi pioneereista, on sanonut, että "ihmiselle on synnynnäistä syvä kaipaus tulla nähdyksi sellaisena kuin hän on toisen taholta. Me haluamme tulla todistetuksi ilman arvostelua, projektiota ja tulkintaa." Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jokaisella liikkujalla on oma todistajansa, joka seuraa liikkujan jokaista liikettä. Harjoittelun edetessä pidemmälle, muodostetaan "hengittävä piiri", jossa ryhmä jaetaan kahtia liikkujiin ja todistajiin. Liikkuja ja todistaja kirjoittavat tai

piirtävät aina kokemuksensa fyysisyyttä korostaen. Tämän jälkeen tilanne puretaan, ja liikkuja kertoo kokemuksensa ja pyytää todistajan kertomaan kommenttinsa johonkin kohtaan omaa liikettään.

Lähdimme Autenttisen Liikkeen tutkimusmatkalle ns. lämmittelemällä kehoa. Kävelimme salia ympäriinsä eri tavoin; hitaasti - nopeasti, voimakkaasti - kevyesti jne. Yritimme yhdistää myös eri tunnetiloja liikkumiseemme. Tuntui vapauttavalta olla kerrankin ajattelematta ja analysoimatta liikoja, ja antaa vaan kehon viedä. Mutta sepä ei ollutkaan niin helppoa! Ajatukset tulivat yllättävän helposti sotkemaan kehosta lähtevää liikettä. Toisten liikkumisen seuraaminen ja sen miettiminen, miltähän minä nyt oikeasti näytän, vaikuttivat alussa voimakkaastikin siihen, miten annoin keholleni luvan tuottaa liikettä. Ja tarkoitus kun ei myöskään ollut tanssia!

Musiikki helpottaa liikkumista

Välillä liikkumista oli helpottamassa musiikki, ja tuntui siltä, että silloin myös "anna mennä" - asennekin pääsi helpommin valloilleen. Helpottavaa oli mielestäni siirtyminen pareittain tapahtuvaan todistaja - liikkuja - harjoitukseen, jossa sai vapaasti silmät suljettuna yrittää kuunnella omaa kehoa ja liikkua sen mukaan välittämättä toisista ja siitä, mitä ympärillä tapahtuu.

Erittäin mielenkiintoinen kokemus mielestäni oli todistaminen; toisen henkilön, vieraan tai ehkä tutunkin liikkeen seuraaminen. Psykologi ei ehkä koskaan pääse karvoistaan eli sisäsyntyisestä tarpeesta tulkita ja selittää asioita. Tämä oli vaikeaa myös Autenttisessa Liikkeessä. Toisen liikkumista oli tarkoitus kuvata, kirjoittaa vain fyysisen ulottuvuuden puitteissa. Miten helposti sitä ajatus lähtikään liikkeelle - mitäköhän hän nyt tuolla käden heilautuksella tarkoittaakaan, mistä tuo liike kertoo? Kokemus sinänsä oli myös todistetuksi tuleminen; miten tarkkaan toinen pystyykään havainnoimaan minun liikkeeni, pään kääntymisen tai pikkusormen heilahduksen, asioita, jotka itse ehdin noin viiden minuutin liikkumisen aikana jopa unohtaa!

Iltapäivä oli ainakin itselleni antoisa, toi vaihtelua arkiseen työhön ja nosti esiin erittäin tärkeän kokemuksellisen lähtökohdan - oman kehomme. Se, joka päivästä toiseen tuottaa meille ilon, kivun tai surunkin tuntemuksia, mutta jota me niin harvoin todella kuuntelemme. Keho, liike ja sen tuomat kokemukset tulisi mielestäni olla vielä enemmänkin psykologienkin käytössä. Tämä iltapäivä toi ainakin minulle taas uutta ajateltavaa ja herätteli kehoani elämään ja itseäni kuuntelemaan....

Heidi Kurki

Opintoavustuksien myöntäminen vuonna 2005: riihikuivaa rahaa jaossa - vuonna 2004 hakemuksia ei tullut yhtään!

Etelä-Savon psykologiyhdistys ry myöntää jäsenilleen johtokunnan päätöksellä ja talousarvion puitteissa koulutusavustuksia ammatilliseen jatko- ja täydennyskoulutukseen.

Johtokunta tekee päätöksen tapauskohtaisesti harkinnan ja käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

1. Avustuksia myönnetään ammatillisten valmiuksien kehittämiseen.
2. Avustuksia voidaan myöntää vain silloin, kun työnantaja ei tue koulutusta täysimääräisesti.
3. Samaan koulutukseen voi saada avustuksen vain kerran, vaikka koulutus kestäisi useamman vuoden.
4. Sama henkilö ei voi saada avustusta peräkkäisinä vuosina.
5. Johtokunta harkitsee avustuksen suuruuden tapauskohtaisesti. Avustus on enintään 200 euroa koulutuksen laajuuden ja hinnan mukaan.
6. Avustuksen saanutta pyydetään välittämään tietoa koulutuksen annista Empauttaja-lehdessä.

Vapaamuotoinen hakemus, josta selviää koulutuksen tavoite, järjestäjä, kesto, kulut sekä työnantajan osuus rahoituksesta, toimitetaan yhdistyksen jäsensihteerille:

Kirsi Raevaara
SKS/Lastenpsykiatrian pkl.
Pihlajavedentie 4
57120 Savonlinna
kirsi.raevaara@isshp.fi

Sääntömääräinen syyskokous 2004 - pöytäkirja

Paikka: Perjantai 29.10.2004
Aika: Savonlinna, Casino

Läsnä: Mirja Kataja, Johanna Hokkanen, Anna-Maija Kokko, Juhani Heiska, Kirsi Raevaara, Heidi Kurki, Harri Holappa, Tuula Tahvonen, Nina Miettinen, Mari Pantzar, Pekka Kukkonen, Pekka Paavilainen, Ritva Salmela, Kirsi-Maria Kojo-Häusermann

I Kokouksen järjestäytyminen

1. Kokouksen avaus.
2. Kokouksen puheenjohtajan valinta.
Puheenjohtajaksi valittiin Pekka Kukkonen.
3. Kokouksen sihteerin, pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta.
Sihteeriksi valittiin Heidi Kurki. Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Pekka Paavilainen ja Mari Pantzar, jotka toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.
4. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.
Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.
5. Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen.
Hyväksyttiin esityslistan mukainen työjärjestys.

II Varsinaiset kokousasiat

6. Hyväksytään yhdistyksen vuoden 2005 toimintasuunnitelma.
Yhdistyksen puheenjohtaja esitteli vuoden 2005 toimintasuunnitelman, joka hyväksyttiin.
7. Määrätään johtokunnan palkkiot sekä toimikuntien jäsenten palkkiot ja luottamustehtäviin valittujen matkakorvaukset seuraavaksi kalenterivuodeksi. Päätettiin jatkaa edellistä käytäntöä eli johtokunnalla ei ole varsinaisia palkkioita mutta oikeus ruokailuun kokouksen yhteydessä. Johtokunnan jäsenten ja luottamustehtäviin osallistuvien matkakorvaukset liitto maksaa täysimääräisenä.
8. Hyväksytään yhdistyksen talousarvio vuodelle 2005.
Esiteltiin talousarvio vuodelle 2005 (liite 2). Talousarvio hyväksyttiin.

9. Valitaan johtokunnan puheenjohtaja, varsinaiset jäsenet ja varajäsenet. Johtokunta jatkaa lähes edellisen kaltaisena. Johtokunnan puheenjohtajaksi valittiin Mirja Kataja.

Johtokunnan varsinaiseksi jäseniksi ja varajäseniksi valittiin seuraavat henkilöt

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Juhani Heiska	(Ritva Salmela)
Anne Piironen	(Anna-Liisa Koponen)
Kirsi Raevaara	(Nina Miettinen)
Anna-Maija Kokko	(Harri Holappa)
Heidi Kurki	(Mari Pantzar)

Sovittiin, että johtokunta voi itse täydentää itseään hakemalla vielä yhtä jäsentä johtokuntaan.

10. Valitaan tilintarkastajat ja heidän henkilökohtaiset varajäsenet. Entiset tilintarkastajat Raija Pennanen ja Eija Huurinainen ovat lupautuneet jatkamaan tehtävässään, samoin henkilökohtaiset varajäsenet Raija Rantalainen ja Tapio Soini.

11. Valitaan yhdistyksen edustajat Liiton toimikuntiin. Juhani Heiska jatkaa aikuisten mielenterveystyön toimikunnassa. Tiedusteltiin, onko kiinnostuneita kunnan palkkavastaavaksi ja Juhani Heiska ilmoitti kiinnostuksensa.

12. Muut asiat.
Johtokunta pyysi palautetta ja ideoita liittyen kevät- ja syyskokouspäiviin. Testikoulutusten todettiin olevan hyviä.

13. Vuoden Etelä-Savon psykologin vuodelle 2004 julkistaminen. Johtokunta julisti vuoden psykologiksi Liisa Riittisen, joka tulee saamaan kunniakirjan 4.11. Mikkelin vankilassa, jonne lehdistö kutsuttu paikalle. Sovittiin, että kuvat onnitelusta ja lehdistötiedote toimitetaan Harrille nettisivuja varten.

14. Kokouksen päätös.
Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.10.

Pekka Kukkonen Puheenjohtaja	Heidi Kurki Sihteeri
Pekka Paavilainen Pöytäkirjantarkastaja	Mari Pantzar Pöytäkirjantarkastaja

Etelä-Savon psykologi- yhdistyksen johtokunta 2005

Jäsenet

Puheenjohtaja Mirja Kataja

Työ: ESSHP, lastenpsyk.pkl
Pt: (015) 351 2374
Kunnan työtaisteluvastaava
mirja.kataja@esshp.fi

Varajäsenet

Varapuheenjohtaja Juhani Heiska

Työ: ISSHP, Savonlinnan psyk.pkl.
Pt. (015) 581 7007
heiska@sci.fi

Ritva Salmela

Työ: Parikkalan ktt:n ky
Pt. (05) 68 621

Sihteeri Heidi Kurki

Työ: KYMSHP, lastenpsyk.pkl
Pt. 044-223 1701
heidi.kurki@kymshp.fi

Mari Pantzar

Pk. 0400-573 943

Taloudenhoitaja Anne Piironen

Työ: ISSHP, Savonlinnan psyk.pkl
Pt: (015) 581 7009
anne.piironen@isshp.fi

Anna-Liisa Koponen

Työ: Savonlinnan työvoimatoimisto
Pt. 010 60 41851

Jäsensihteeri Kirsi Raevaara

Työ: ISSHP, lastenpsykiatrian pkl
Pt. (015) 581 7018
kirsi.raevaara@isshp.fi

Nina Sund

Työ: Savonlinnan Kylpylälaitos Oy,
Savonlinnan kuntoutumiskeskus
Pt. (015) 739 5468
nina.sund@pp.inet.fi

Tiedotusvastaava Anna-Maija Kokko

Työ: Mikkelin kaupunki,
mielenterveysyksikkö
Pt. (015) 194 4574
anna-maija.kokko@mikkeli.fi

Harri Holappa

Työ: Mikkelin työvoimatoimisto
Pt. 010 60 41604
harri.holappa@mol.fi